

870

No. 11

**VOORLOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS** over het ontwerp van wet houdende een regeling
van het assurantiebemiddelingsbedrijf.

Bij de overweging van dit wetsontwerp in de afdelingen der Kamer verklaarden enige leden, vooralsnog weinig geneigd te zijn, met het ontwerp mede te gaan. Zij betreurden, dat van een eigen standpunt van de Regering in deze materie onvoldoende was gebleken. Buiten den beperkten kring van de belanghebbende vakmensen zijn er trouwens maar zeer weinigen, die op dit terrein ter zake kundig zijn. Het is ook zeer de vraag, of in den Sociaal-Economischen Raad, die bij de uitvoering een belangrijke taak zal hebben, voldoende deskundigheid zal zijn te vinden. Zolang krachtens de Wet op de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie niet een bedrijfsgroep is tot stand gekomen, zal de S.E.R. slechts geleid door belanghebbenden de taak dier bedrijfsgroep kunnen vervullen.

Andere leden wezen er op, dat de toestanden in het betrokken bedrijf in de laatste jaren belangrijk zijn gewijzigd. Zij brachten in herinnering de grote roerigheid van een groep tussenpersonen, die den indruk vestigden, dat er geweldige misstanden in het verzekeringsbedrijf zouden bestaan. Toen deze agitatie haar hoogtepunt had bereikt, heeft de Minister van Financiën zijn verzoek aan belanghebbenden gedaan, te pogen alsnog tot een bevredigende oplossing te geraken. Zij verwezen in dit verband naar de Memorie van Toelichting (blz. 3). Deze poging is mislukt en daaraan is te danken de benoeming, op 14 October 1946, van een commissie onder voorzitterschap van een der hoofdamtenaren van het Ministerie van Financiën. Inmiddels zijn — en hierop wilden de hier aan het woord zijnde leden vooral wijzen — de verhoudingen in het assurantiebedrijf aanzienlijk verbeterd. De Bedrijfsgroep Makelaars in Assurantiën, Assurantiebezorgers en Assurantieagenten en met haar de even bedoelde roerige elementen zijn verdwenen. Er schijnt een nieuwe organisatie van tussenpersonen te zijn ontstaan en, naar men had vernomen, is de verhouding tussen deze en de assuradeuren alleszins bevredigend geworden.

De aan het woord zijnde leden vroegen zich nu af, of onder deze omstandigheden een regeling als de voorgedragene nog wenselijk kan worden geoordeeld. Zij zouden hieromtrent niet alleen gaarne de mening van de Regering vernemen, maar er ook prijs op stellen, indien de Regering zich andermaal met de belangrijkste groepen van tussenpersonen en assuradeuren in verbinding wilde stellen, om te vernemen, of reeds nieuwe besprekingen tussen die groepen zijn geopend en of in hun kringen een wettelijke regeling alsnog wordt gewenst. Gaarne zou men het antwoord hierop in de Memorie van Antwoord vernemen. Mogelijk toch is het, dat belanghebbenden aan een eigen onderlinge regeling de voorkeur geven.

Enige leden, reeds eerder aan het woord, achtten het wetsontwerp voor wie in het assurantiebedrijf een vreemde is onbegrijpelijk. Huns inziens heeft de Regering er ook niet voldoende naar gestreefd, het vraagstuk, waarom het gaat, aan de Staten-Generaal duidelijk te maken. Op blz. 1 van de Memorie van Toelichting stelt de Regering, dat de uitvoerders van het vrije beroep van assurantiebemiddelaar — alsof dit een afkeurenswaardige toestand zou zijn — „geen enkele wettelijke bescherming” genoten. Dan volgt, dat de roep om die bescherming sedert 1930 is toegenomen en wordt de indruk gewekt, dat ook de concurrentie, die er onder de „beroepstussenpersonen” bestaat, in de ogen van de Regering afkeuring verdient. Zelfs dreigen er, volgens de Memorie van Toelichting, gevaren vanwege de ondeskundigheid van de gelegenheidsagenten, echter zonder dat wordt

gezegd, voor wie die gevaren zouden dreigen. Het klinkt alles wel zeer somber, maar de aan het woord zijnde leden hadden liever gezien, dat de Regering zou zijn begonnen met een uiteenzetting te geven van de wijze, waarop het bemiddelingsbedrijf werkt. In het algemeen weet men niet, om welk vraagstuk het in het assurantiebemiddelingsbedrijf nu eigenlijk gaat. Dit bedrijf heeft uiteraard — dit wordt wel duidelijk — allerlei aspecten. Naast de ter beurze afgesloten verzekeringen zijn er, die door agenten, tussenpersonen, enz. — waarom heet een sub-tussenpersoon sub-agent, terwijl blijkens de definitie van gevolmachtigd agent een agent een voor rekening ener maatschappij werkende vertegenwoordiger is? — voor verzekeringsmaatschappijen worden afgesloten. Daarnaast schijnen, volgens een adres van de Vereniging van onderlinge schadeverzekeringsmaatschappijen, de verhoudingen op dit terrein weer gans anders te zijn dan op dat van de verzekering door niet onderlinge maatschappijen. Welke zijn echter bepaaldelijk de punten, ten aanzien waarvan die verhoudingen verschillen?

Voor het verlenen van medewerking aan het tot stand komen van een dwingende regeling voor een bepaald bedrijf mag toch in de eerste plaats wel worden verlangd, dat een duidelijk beeld wordt gegeven van de wijze, waarop dat bedrijf werkt. Gaarne zouden deze leden zien, dat de Regering in haar Memorie van Antwoord in de eerste plaats aan dezen wens zou tegemoet komen.

In dit verband werd van andere zijde opgemerkt, dat de toepassing van de beginselen van het wetsontwerp voor het onderlinge verzekeringswezen nadelige gevolgen zal hebben, tenzij met het typische karakter hiervan voldoende zal worden rekening gehouden. Het onderlinge verzekeringsbedrijf maakt vaak gebruik van de medewerking van coöperatoren, propagandisten, die hun bemiddelingsfunctie niet als een hoofdfunctie beschouwen. Zou de toepassing van de ontworpen regeling er toe leiden, dat aan acquireurs bepaalde eisen worden gesteld, b.v., dat zij per jaar een zeker minimum aantal posten hebben afgesloten en dat zij bepaalde nevenfuncties niet uitoefenen, dan zouden de onderlinge verzekeringsmaatschappijen ernstig worden gedupeerd. In elk geval, zo werd betoogd, zal het onderlinge verzekeringsbedrijf ook in het orgaan moeten worden vertegenwoordigd, dat met de uitvoering van de ontworpen regeling zal worden belast.

Enige leden waren van oordeel, dat dit ontwerp, hoe groot het aantal artikelen en hoe gecompliceerd de tekst ook is, feitelijk weinig of niets regelt. De waarborging van „een vakkundige uitoefening van het assurantiebemiddelingsbedrijf” wordt verzekerd door eisen, welke de Kroon bij algemene maatregel van bestuur zal stellen. Gevraagd werd, welke „vakkennis” wordt geëist en of nu werkelijk aannemelijk is, dat de S.E.R. in staat zal zijn, deze vakbekwaamheid in concrete gevallen te beoordelen. Zal de ganse regeling er niet op neerkomen, dat, ondanks alle nieuwe administratieve voorschriften betreffende registers a, b en c en in een algemene maatregel van bestuur op te nemen eisen, de zaken blijven zoals ze zijn, behalve dan, dat door de beperking van het aantal agenten, tussenpersonen, enz. de concurrentie zal worden beperkt? De aan het woord zijnde leden hadden er alle begrip voor, dat zij, die een bepaald beroep uitoefenen, het onaanvaardbaar vinden, wanneer ook anderen — onder wie wellicht „beunhazen” — in dat vak een boterham willen verdienen, maar zij meenden, dat voor een bevestigend antwoord op de vraag, of het gerechtvaardigd is, deze laatsten door een wettelijke regeling te weren, krachtiger gronden moeten worden aangevoerd dan de Regering in de stukken heeft gedaan.

Gevraagd werd in dit verband, of de Regering zou willen duidelijk maken, wie als een bona fide gelegenheidsagent en wie als een beunhaas moet worden aangemerkt. Wanneer de Regering in haar Memorie van Toelichting op blz. 3 opheffing van een aantal misstanden bepleit, verwacht men, dat een schets van die misstanden zal volgen, maar deze blijft uit. Ook van die misstanden, waarover wel te hooi en te gras iets wordt gezegd, zouden deze leden gaarne een duidelijk beeld voor zich zien in de Memorie van Antwoord.

Andere leden, eveneens reeds eerder aan het woord, meenden, dat bepaalde personen wel als beunhazen konden worden bestempeld. Zij waren van oordeel, dat omtrent de vraag, wie beunhaas is, vermoedelijk onder alle betrokken groepen niet veel verschil van mening zal bestaan en zij zagen hierin een reden te meer om, nu de toestanden in het bedrijf zoveel verbeterd zijn, den betrokkenen andermaal de gelegenheid te geven, met elkaar tot overeenstemming te komen. Dit geldt, naar hun gevoelen, ook voor de begunstigingscontracten. Zou de Regering, overeenkomstig het hierboven geuite verzoek, opnieuw met belanghebbenden in overleg treden, dan zouden deze leden het op prijs stellen, indien harerzijds ook zou worden geïnformeerd, of overeenstemming tussen de betrokken groepen waarschijnlijk zou zijn te bereiken bij de zgn. regeling van het portefeuille-recht.

Getroffen had het enige leden, dat de Regering op blz. 1 van de Memorie van Toelichting spreekt van het zich op het assurantiebemiddelingsbedrijf „werpen” van door de crisis van 1930 getroffen personen, die aldus poogden, „althans iets te verdienen”. Was dit, zo vroegen zij, zedelijk ontoelaatbaar, of verdiende het toejuiching, dat deze personen trachtten, alsnog iets te verdienen en uit de handen van steun- of liefdadigheidsinstellingen te blijven?

Ten bewijze van het reeds eerder uitgesproken vermoeden, dat er in dezen tijd, waarin bezuiniging noodzakelijk is, weer nieuwe goeddeels overbodige administratieve bemoeiingen in het leven worden geroepen, werd gewezen op wat het wetsontwerp onder VII „Van de gevolmachtigde agenten”, in de artikelen 21 tot 28 bepaalt over de volmachten, die verzekeraars verstrekken. Ook hier is weer de S.E.R. het uitvoerende orgaan.

Artikel 22 bepaalt, dat het verboden is, als gevolmachtigde agent van een verzekeraar op te treden dan wel dezen titel te voeren, tenzij men als zodanig is ingeschreven in het Register van gevolmachtigde agenten, hetwelk gehouden wordt ten kantore van den S.E.R. Dan volgen uitvoerige bepalingen over de inschrijving in dat register. Artikel 23 bepaalt, dat de S.E.R. moet vaststellen, of de gevolmachtigde agent voldoet aan bij algemenen maatregel van bestuur vast te stellen eisen ter waarborging van en vakkundige uitoefening van het verzekeringsbedrijf. De aan het woord zijnde leden zagen er van af, hun oordeel uit te spreken over de minutieuze regeling van deze inschrijving, doch stelden vast, dat deze regeling o.a. aan de volmachtenadministratie, welke de firma De Vos & Zoon en de firma R. Mees & Zoonen reeds circa 75 jaren beheren een einde maakt. Dit gaf hun aanleiding, nadrukkelijk te vragen, of de Regering wel wil motiveren, waarom deze rompslomp in het leven moet worden geroepen en zij zouden gaarne vernemen, of het optreden dier firma's te dezen in het verleden enige aanleiding tot verantwoorde kritiek heeft gegeven. Zo neen, zal dan de gehele regeling niet kunstmatig zijn, omdat de S.E.R. wel genoodzaakt zal zijn bij de uitvoering van het bepaalde onder VII op het kompas van de genoemde makelaars te varen?

Van andere zijde werd gevraagd, hoe de Regering zich voorstelt, den in artikel 5 bedoelden algemenen maatregel van bestuur samen te stellen. Men had den indruk, dat de Regering zal trachten van de belanghebbenden zoveel voorlichting en richtlijnen te ontvangen, dat de inhoud van den algemenen maatregel van bestuur zal overeenstemmen met wat in het bedrijf leeft. Is dit zo, dan rijst echter de vraag, waarom men niet in overeenstemming met de hierboven gegeven suggestie andermaal zou proberen te bereiken, dat wat alsnog regeling behoeft door de betrokkenen wordt tot stand gebracht.

Omtrent het reeds eerder vermelde adres van de Vereniging van onderlinge schadeverzekeringsmaatschappijen werd nog verklaard,

dat men gaarne zou vernemen, tot welke opmerkingen dit adres der Regering aanleiding geeft.

Enige leden vroegen, of de wet ook van toepassing zal worden verklaard op tussenpersonen, wier hoofdwerkzaamheid ligt op het terrein van de volksverzekering. Deze werken, indien deze leden de verhoudingen goed hadden begrepen, krachtens agentuurovereenkomst voor één principaal.

Dezelfde leden merkten op, dat in de stukken wordt gesproken van het in de toekomst tot stand komen van een bedrijfschap voor het verzekeringsbedrijf. Zijn er, zo vroegen zij, reeds aanwijzingen, dat er van de maatschappij uit iets van dien aard groeiende is en zo ja, zal dat bedrijfschap dan ook de tussenpersonen omvatten?

Artikel 2, lid 5. Opgemerkt werd, dat het vreemd aandoet, dat aan een commissie van advies bevoegdheden worden gedelegeerd.

Artikel 3, lid 2. Hierbij werd de vraag gesteld, of misstanden, als waarvan de Memorie van Toelichting rept, onder „volksverzekeringsagenten” niet voorkomen.

Artikel 3, lid 4. Gevraagd werd, of onder de loonbeheersing, hier voorgeschreven, ook het bureau personeel valt van een maatschappij, die als verzekeraar optreedt.

Artikel 5, lid 1, onder b. Kan de Regering enige voorlichting geven over de in het oog springende kenmerken van den „stand” der tussenpersonen?

Artikel 5, lid 2. Welke eisen moeten naar de mening van de Regering aan iemand worden gesteld om hem als een vakkundig beoefenaar van het assurantiebemiddelingsbedrijf te kunnen aanmerken?

Artikel 8. Naast de bezwaren tegen den administratieven rompslomp, die hier in het leven wordt geroepen, hadden verschillende leden bezwaar tegen het openbaar zijn van de registers, vooral van het C-register, omdat de verzekeringsagenten bijna steeds voor één maatschappij werkzaam zijn.

Artikelen 10 e.v. De eisen, hier aan ingeschrevenen gesteld, gingen verschillenden leden te ver. Zij zagen de noodzaak van zodanige schifting niet in. Wat is te dezer zake het oordeel van assuradeuren, die met deze tussenpersonen, agenten, enz. moeten werken?

Aldus vastgesteld den 30sten October 1951.

DE VOS VAN STEENWIJK
SCHIPPER
WENDELAAR
DE DREU.